

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวិจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหามลภาวะจากการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการศึกษาคือ

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพปัจจุบันของปัญหามลภาวะที่เกิดจากการคับคั่งแออัดของการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาถึงประสบการณ์และการรับรู้ปัญหามลภาวะจากการจราจรของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาถึงระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหามลภาวะจากการจราจร รวมถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาจราจรของประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ประกอบไปด้วยประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มประกอบด้วย ประชาชนทั่วไปจำนวน 200 คน นักวิชาการจากสถาบันการศึกษาดัง ๆ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่จำนวน 100 คน ตัวแทนองค์กรเอกชนต่าง ๆ จำนวน 30 คน สมาชิกสหการวิเทศที่เกี่ยวข้องกับการจราจร “เจ้าหน้าที่เชียงใหม่และจราจรเพื่อชุมชน” จำนวน 50 คน สมาชิกหน่วยงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยบนท้องถนนจำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การแสดงความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ประสบการณ์และการรับรู้ปัญหามลภาวะที่มีสาเหตุมาจากการจราจร รวมถึงสาเหตุของปัญหาจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการและรูปแบบในการจัดการปัญหามลภาวะจากการจราจรของประชาชน

ข้อมูลที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC ในการประมวลผลข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติพรรณนาคือ ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิเคราะห์ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป และกลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 51.0 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้าง โดยกลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการใช้รถใช้ถนนในเขตเทศบาลทุกวันและมีจำนวนในการเดินทางบนถนนจำนวน 1-2 ชั่วโมง

5.1.2 สภาพปัจจุบันของปัญหาสถานะที่เกิดจากการคับคั่งแออัดของการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันตามการรับรู้แสดงความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. สภาพถนน ประกอบไปด้วย ความกว้างของถนน สภาพผิวถนน รวมไปถึงต้นไม้และหาบเร่แผงลอยที่อยู่ใกล้ถนนในเขตเทศบาล จากการศึกษาพบว่า ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนและผู้ที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความกว้างของตัวถนนในเขตเทศบาลไม่พอเพียงที่จะรองรับปริมาณของยานพาหนะที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่แน่ใจเกี่ยวกับสภาพถนนในเขตเทศบาล โดยมีความเห็นว่าถนนบางเส้นทางมีสภาพดี แต่ก็มีส่วนที่ไม่ดีหรือขาดการซ่อมแซมดูแลให้เหมาะสำหรับการจราจร สำหรับต้นไม้บริเวณใกล้ถนนนั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าไม่ประโยชน์ต่อประชาชน เพราะนอกจากจะให้ความร่มรื่นแล้วยังสามารถดูดซับสารพิษหรืออากาศเสียได้อีกด้วย หาบเร่แผงลอยที่ตั้งบริเวณริมถนนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการกีดขวางทางจราจร โดยให้ความเห็นว่าการตั้งหาบเร่บนถนนบางเส้นทาง เช่น บริเวณตลาดหรือชุมชน ทำให้เกิดการกีดขวางเส้นทางจราจร แต่บางเส้นทางที่ไม่อยู่ในย่านศูนย์กลางการค้าก็ไม่กีดขวางทางจราจร

2. สภาพการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ประชาชนผู้ที่อยู่อาศัยและใช้รถใช้ถนนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ส่วนใหญ่เห็นว่าการจราจรบนถนนในเขตเทศบาลฯ ในช่วงชั่วโมงเร่งด่วนทั้งเช้าและเย็นมีปัญหาการจราจร ส่วนการจราจรนอกชั่วโมงเร่งด่วน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าไม่มีปัญหาการจราจรติดขัด สำหรับการขับขี่ยานพาหนะบนถนนของประชาชนในเขตเทศบาลกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าประชาชนไม่มีความเป็นระเบียบและไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรมากที่สุด

3. สาเหตุของปัญหาการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สามารถสรุปความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่ ได้ตามลำดับดังนี้คือ

- 1) ประชาชนรู้กฎหมายแต่เห็นแก่ตัว และฝ่าฝืนกฎจราจร
- 2) มีปริมาณยานพาหนะที่เพิ่มขึ้นในขณะที่ไม่สามารถขยายผิวถนนได้
- 3) มีการก่อสร้างของหน่วยงานต่าง ๆ ในเขตเส้นทางการเดินทางในเขตเทศบาลฯ อยู่ตลอดแทบทั้งปี

5.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ การรับรู้ปัญหาหามลภาวะที่มีสาเหตุมาจากการจราจร ผลการศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์และการรับรู้ของประชาชนด้านปัญหาหามลภาวะที่มีสาเหตุมาจากการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สามารถสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมในเมืองเชียงใหม่นอกจากปัญหาขยะ น้ำเสีย แล้ว ยังมีปัญหาคุณภาพอากาศไม่ดีขึ้นด้วย โดยมีความเห็นว่าปัญหาอากาศเสียในเมืองส่วนใหญ่เกิดจากการจราจรติดขัด โดยทำให้อากาศบริเวณนั้นคุณภาพลดต่ำลง นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่าการจราจรคับคั่งแออัดก่อให้เกิดมีก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์มากที่สุด รองลงมาคือ สารตะกั่วจากเครื่องยนต์ และมีความเห็นว่ามลภาวะที่เกิดจากปัญหาการจราจรส่งผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์ คือ ทำให้เกิด โรคระบบทางเดินหายใจเรื้อรังมากที่สุด รองลงมาคือทำให้เกิดการสะสมสารพิษจากไอเสียของรถยนต์เข้าสู่ร่างกาย

5.1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาหามลภาวะจากการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

การศึกษาเกี่ยวกับความต้องการและรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาหามลภาวะจากการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1) ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาหามลภาวะจากการจราจร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาอย่างเต็มที่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีความต้องการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ประชาชนมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด คือ มีความเห็นว่าปัญหาการจราจรเป็นปัญหาที่ทุกคนต้องร่วมมือกัน และการมีส่วนร่วมของประชาชนจะช่วยกระตุ้นให้หน่วยงานที่รับผิดชอบแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและตรงประเด็น รองลงมาคือ ต้องการให้เชียงใหม่เป็นเมืองที่น่าอยู่ ไม่มีปัญหาการจราจร ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

2) รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหามลภาวะจากการจราจร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ อยู่ในระดับมาก โดยรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ประชาชนต้องการ คือ การแจ้งเหตุและร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการจราจร และการกระตุ้นจิตสำนึกให้ผู้ใช้รถใช้ถนนให้เคารพกฎและปฏิบัติตามกฎจราจรให้ถูกต้องแก่บุคคลทุกระดับในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การเสนอแนะ แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ รวมไปถึงรูปแบบที่เป็นและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปัญหามลภาวะที่มีสาเหตุเกิดจากการจราจรติดขัด

3) ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด คือ การมีประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคารพกฎหมายและไม่มีระเบียบวินัย รองลงมาคือหน่วยงานที่รับผิดชอบมักทำงานซ้ำซ้อน ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน และไม่แน่ใจว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบจะให้ความสำคัญในความคิดเห็นของประชาชน

5.1.6 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่มีการรับรู้ปัญหามลภาวะจากการจราจรอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิเคราะห์พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ศึกษามีการรับรู้ปัญหามลภาวะจากการจราจรในระดับสูง ซึ่ง ไม่สอดคล้องหรือไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากผลการศึกษาที่ได้ทำให้ทราบว่าประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนในเขตเทศบาลส่วนใหญ่มีประสบการณ์และการรับรู้ปัญหามลภาวะ

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่มีความต้องการที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหามลภาวะจากการจราจรในระดับมาก ผลการวิเคราะห์พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหามลภาวะจากการจราจรอย่างเต็มใจในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน ได้แก่กลุ่มอาชีพ กลุ่มบุคคล การศึกษา ความถี่บ่อยและความจำเป็นในการใช้รถใช้ถนน มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหามลภาวะจากการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่แตกต่างกัน ผลการศึกษพบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน ได้แก่ อาชีพ และระดับการศึกษา มีอิทธิพลต่อความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหามลภาวะจากการจราจรที่แตกต่างกัน พบว่าค่า sig ที่ได้มีค่าน้อยกว่า 0.05 ที่กำหนดในการทดสอบ หมายความว่าประชาชนที่มีอาชีพและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

ต่าง มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาภาวะจากการจราจรที่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านกลุ่มบุคคลและและค่า Sig ที่ได้มีการใช้รถใช้ถนนที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยดังกล่าวไม่มีอิทธิพลต่อความต้องการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน หมายความว่าไม่ว่าประชาชนจะมีความถี่ในการใช้ถนนแตกต่างกันหรือเป็นกลุ่มองค์กรใดๆ ต่างก็มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาภาวะจากการจราจรที่เหมือนกัน

ในส่วนของรูปแบบของการมีส่วนร่วม พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน ได้แก่ กลุ่มอาชีพ และระดับการศึกษา ค่า Sig ที่ได้มีค่าน้อยกว่าค่า 0.05 ที่กำหนดในการทดสอบ หมายความว่าประชาชนที่มีอาชีพและระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีความต้องการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน ได้แก่ ระดับการศึกษาและความถี่บ่อยในการใช้รถใช้ถนน พบว่าไม่มีอิทธิพลต่อรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาภาวะจากการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาภาวะจากการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของปัญหาภาวะที่เกิดจากการคับคั่งแออัดของการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ส่วนใหญ่จะพบสาเหตุจากการที่ยานพาหนะเพิ่มขึ้น ในขณะที่เส้นทางไม่สามารถที่จะขยายความกว้างของพื้นถนนให้เพียงพอต่อการรองรับยานพาหนะที่เพิ่มขึ้นได้ ผลการศึกษาในครั้งนี้ได้สอดคล้องกับการศึกษาปัญหาจราจรเชียงใหม่ ของ ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ (2537) พบว่าปัญหาหลักก็คือด้านนโยบายของชาติในการกระจายความเจริญให้เชียงใหม่เป็นศูนย์กลางทุกด้านของภาคเหนือ ไม่ว่าจะเป็นด้านธุรกิจ พาณิชยกรรม และการศึกษา จึงทำให้ดึงดูดคนเข้ามาอยู่ในเขตเมืองมากขึ้นทำให้เกิดปัญหาการติดขัดขึ้นแม้ว่าจะมีการเพิ่มปริมาณผิวถนนมากเท่าไรก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหารถติดได้ เช่นเดียวกับการศึกษาปัญหาการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ของกฤษฎา จันทร์ศรี(2540)สรุปได้ว่าปัญหาการจราจรคับคั่งแออัดที่เพิ่มสูงขึ้นมีสาเหตุมาจากการขาดการพัฒนากระบวนการขนส่งมวลชนภายในจังหวัดที่เหมาะสมจึงทำให้ชาวเชียงใหม่นิยมใช้รถยนต์ส่วนบุคคลและเปิดโอกาสให้รถยนต์สองแถวเพิ่มจำนวนมากขึ้นและผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรเกี่ยวกับปัญหาจราจรในจังหวัดเชียงใหม่สรุปได้ว่าปัญหาจราจรเกิดจากหลายสาเหตุที่สำคัญได้แก่ ปัญหาด้านงานวิศวกรรมจราจร ที่มีการขุดเจาะพื้นผิว

การจราจรบ่อยๆ การขาดระเบียบวินัยในการใช้รถใช้ถนนแม้ว่าจะมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดแล้วก็ตาม

2. การรับรู้ปัญหามลภาวะที่เกิดจากการจราจรของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจถึงปัญหามลภาวะที่เกิดจากการติดขัดของการจราจรว่าทำให้คุณภาพของอากาศบริเวณนั้นลดต่ำลง จากการเกิดก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ที่ออกมาจากไอเสียของเครื่องยนต์ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์โดยตรง โดยเฉพาะโรคระบบทางเดินหายใจสามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจและมีประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาคุณภาพอากาศที่เสียจากการติดขัดของการจราจร โดยเฉพาะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ซึ่งการติดเครื่องยนต์เป็นเวลานานๆ ทำให้เพิ่มมลพิษจากไอเสียของรถยนต์ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชมภูษ รินทร์ศรี (2542) ในการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมในการลดมลพิษทางอากาศของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นในเขตเมืองเชียงใหม่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของยานพาหนะที่ก่อให้เกิดการจราจรติดขัด โดยที่การรับรู้ของประชาชนสอดคล้องกับการศึกษาของแพทย์หญิงวนิดา ศศิวิมลกุล(2536) ได้ศึกษาผลการปริมาณก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ที่กระจายออกมาจากยานพาหนะอาจมีอันตรายต่อร่างกายมนุษย์อย่างเฉียบพลันถ้ามีความเข้มข้นสูงในอากาศ ซึ่งผู้ที่หายใจเอาก๊าซนี้เข้าไปในร่างกายในปริมาณต่างๆจะมีอาการตั้งแต่เวียนศีรษะเล็กน้อย คลื่นไส้ อาเจียนประสาทตาทำงานผิดปกติ ถ้ารับเข้าไปในปริมาณมากๆอาจเกิดอาการชัก และตายได้ในที่สุด

3. ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหามลภาวะจากการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่อาชีพ และระดับการศึกษา มีอิทธิพลต่อความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการมลภาวะจากการจราจรอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะประชาชนแต่ละอาชีพ ได้ให้ความสำคัญกับการเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นต่อตนเองโดยตรง โดยเฉพาะอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการใช้รถใช้ถนน รวมถึงได้มีประสบการณ์การรับรู้ของแต่ละบุคคลที่มีปัจจัยต่างกันเกี่ยวกับปัญหาจราจรที่คับคั่งแออัดว่าส่งผลกระทบต่อผู้ใช้รถใช้ถนน ตลอดจนผู้ที่อาศัยและประกอบอาชีพอยู่บริเวณใกล้เคียงในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จึงเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหามลภาวะที่มีสาเหตุมาจากการจราจรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ โดยที่ตรงกับแนวความคิดการมีส่วนร่วม (มสช.,2531) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมก็คือการที่บุคคลหลายคนหรือหลายส่วนร่วมกันทำงานเพื่อส่วนรวม การที่เข้ามามีส่วนร่วมของบุคคลมีสาเหตุหลายประการเช่น มีผลประโยชน์ร่วมกัน มีแรงจูงใจเป็นตัวเงิน ปลูกกระดุมให้เข้ามามีส่วนร่วม อยากมีเพื่อน หรือต้องการมีความ

สำคัญในสังคม อยากรทดลองหรือ อยากแก้ตัวทดแทนความผิดที่เคยทำมา ในขณะที่สมัยศ นาวิการ และสุดดี รุมาคม (2530) กล่าวว่าคนที่บุคคลต่างๆ เข้าไปมีส่วนร่วมในองค์กร ก็เพื่อจะตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลของเขาได้ โดยที่พวกเขาไม่อาจประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้โดยลำพังและสัมพันธ์กับทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับความต้องการประสบความสำเร็จของ David McClelland and J.W. Atkinlon ที่สรุปไว้ว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการ 3 อย่างที่เหมือนกัน แต่จะมากน้อยต่างกันคือ (1) ความต้องการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยหาสิ่งที่เป็นแรงจูงใจให้มีความอยากหรือความตั้งใจในการทำงาน (2) ความต้องการด้านสังคม ต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง ศักดิ์ศรี ดังนั้นจะอย่างไร ที่จะชักนำให้มีส่วนร่วมมีความภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองไม่ได้มีฐานะทางสังคมด้อยกว่าผู้อื่น (3) ความต้องการอำนาจ การทำงานทุกชนิดมนุษย์ทุกคนต้องการอำนาจที่จะมารองรับการทำงานเพื่อให้ตนเองทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลนั้นพบว่า กลุ่มบุคคล ความถี่ในการใช้รถใช้ถนนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่แตกต่างกัน ไม่มีอิทธิพลต่อความต้องการและรูปแบบในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหามลภาวะจากการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้ สามารถอธิบายได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นกลุ่มบุคคลและความถี่ในการใช้รถใช้ถนนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มิใช่เป็นประเด็นสำคัญต่อความต้องการและรูปแบบของการมีส่วนร่วม แต่จะขึ้นอยู่กับโอกาส ความพร้อม และความถนัดของแต่ละบุคคลในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาเหล่านี้ได้ โดยใช้โอกาส ความพร้อม หรือความถนัดส่วนบุคคล โดยไม่จำเป็นว่าจะจะเป็นกลุ่มองค์กรใดเป็นพิเศษหรือมากน้อยเพียงใด แต่จุดมุ่งหมายของทุกคนคือการเข้าไปมีส่วนร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการจัดการปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน โดยรวมสอดคล้องกับแนวคิดของรูปแบบการมีส่วนร่วมของเจมส์ คี บีนทอง (2527) แบ่งชนิดของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ลักษณะ คือการมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เช่นเดียวกับ ทศนีย์ ไทยาภิรมย์ (2526) ได้แยกขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 4 ขั้นตอน คือ (1) การร่วมคิด โดยการศึกษารถึงสภาพที่เป็นอยู่ว่ามีอะไรเดือดร้อน และมีสาเหตุมาจากอะไร (2) ร่วมวางแผนงาน โดยการวิเคราะห์ ถึงสาเหตุของปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหา และพิจารณาเลือกในการแก้ไขปัญหานั้น (3) ร่วมดำเนินการตามแผนงานที่ได้วางไว้ (4) ร่วมติดตามประเมินผล โดยการประเมินผลความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของงานเป็นระยะๆ และทำการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นไปด้วย

ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีรูปแบบการมีส่วนร่วมได้ โดยตรงต่อเจ้าหน้าที่ คือ การแจ้งเหตุ ร้องเรียน และเสนอแนวความคิดในการแก้ไขปัญหา โดยผ่านระบบสื่อสารต่างๆ ตลอดจนสื่อมวลชน อย่างเพิ่มปริมาณมากขึ้น โดยมีข้อมูลจากการสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกแจ้งข่าวจรรยา สมาชิกรายการจรรยา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ไขปัญหาหมอกภาวะจากการจราจรและปัญหาการจราจรที่เกิดขึ้น ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาหมอกภาวะจากการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ขอเสนอข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1) ควรมีการพิจารณาแก้ไขตั้งแต่ระดับนโยบายในการแก้ไขปัญหาการพัฒนา ศูนย์กลางความเจริญให้อยู่ในเขตเมือง ควรมีการกระจายความเจริญออกไปจากเขตเทศบาลฯ การกำหนดเขตปลอดยานยนต์ทุกประเภท ในเขตเทศบาลฯ การจัดสถานที่จอดรถที่เหมาะสมและปลอดภัยให้แก่ผู้ที่เดินทางเข้าไปในเขตเทศบาลฯ การจัดระบบขนส่งมวลชนที่ทันสมัย ปลอดภัยและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันโดยไม่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

2) ควรมีการรณรงค์ด้านการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับ ปัญหาหมอกภาวะ และผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์และสิ่งแวดล้อมรวมถึงสถานการณ์มลภาวะทางอากาศในปัจจุบัน โดยผ่านทางสื่อต่างๆให้ทั่วถึง และครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ โดยเฉพาะมลพิษจากการติดขัดของการจราจรที่คับคั่งแออัดเป็นเวลานานๆ

3) หน่วยงานของรัฐควรเปิดโอกาสและให้ความสำคัญต่อประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจอย่างต่อเนื่องมิใช่เพียงแค่ในช่วงรณรงค์เท่านั้น เพราะที่ผ่านมาประชาชนมักไม่แน่ใจว่าเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐจะยอมรับความคิดเห็น หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจังและเต็มใจหรือไม่

4) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐในแต่ละส่วนควรมีการประสานงานที่ดีและต่อเนื่อง และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงความต้องการที่จะให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมของแต่ละหน่วยงานอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อลดช่องว่างในการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาของส่วนรวมให้บรรลุความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยแก้ไขภาพลักษณ์ที่ไม่ค่อยดีในความคิดเห็นของประชาชนต่อหน่วยงานของรัฐอีกด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาความต้องการและรูปแบบในการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการแก้ไขปัญหา ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ในทรรศนะของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ
- 2) แนวทางที่เหมาะสมในการมีส่วนร่วมของประชาชน กับการดำเนินงานของ หน่วยงานของรัฐในการแก้ไขปัญหาทภาวะ หรือปัญหาที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดผลกระทบต่อ มนุษย์และสิ่งแวดล้อม
- 3) ควรมีการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขอย่างตรงประเด็น และควรส่งเสริมด้านความร่วมมือของประชาชนให้ม การแก้ไขลุกลงไปอย่างมีประสิทธิภาพ